

ความพึงพอใจในการทำงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 3

นายคำนึง นกแก้ว

ศูนย์วิจัยและพัฒนา
006806
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

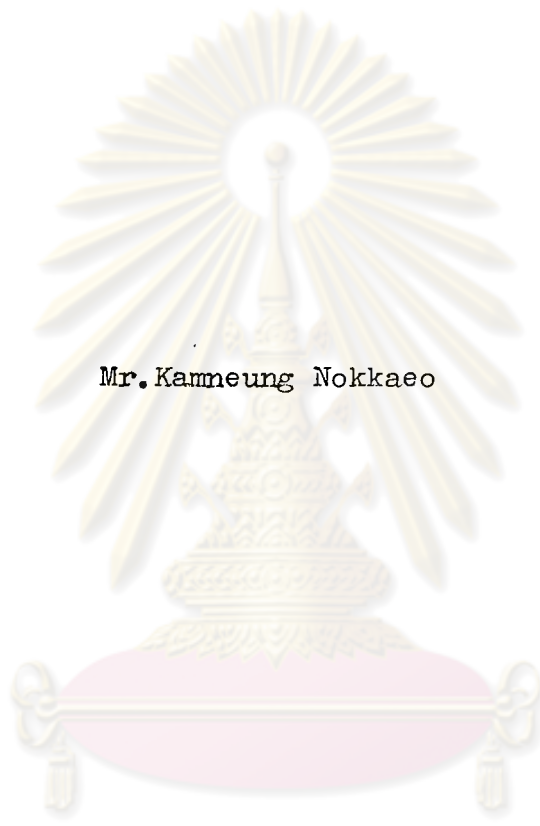
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2524

JOB SATISFACTION OF TEACHERS AT THE SECONDARY SCHOOL LEVEL
IN EDUCATIONAL REGION 3.

Mr. Kameung Nokkaeo

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Educational Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

1981

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความพึงพอใจในการทำงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 3

โดย นายคำนึ่ง นกแก้ว

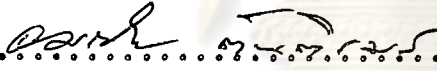
ภาควิชา บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประคิษฐ์ บุนนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมธ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ประจวบ วัจนรัตน์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความพึงพอใจในการทำงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 3
 ชื่อ นิสิต นายคำเนิง นกแก้ว
 อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์
 ภาควิชา บริหารการศึกษา
 ปีการศึกษา 2523

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจและไม่พึงพอใจ ในการทำงานของครูอาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 3
2. เพื่อเปรียบเทียบว่าตัวแปรต่าง ๆ ซึ่งได้แก่เพศ อายุราชการ และวุฒิทางการศึกษาที่ต่างกัน จะทำให้มีผลต่อความพึงพอใจและไม่พึงพอใจ ในการทำงานของครู-อาจารย์ โรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 3

สมมติฐานของการวิจัย

1. ความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในการทำงานของครู-อาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษา ทั้งเพศชายและเพศหญิงที่มีต่อองค์ประกอบ 9 ประการแตกต่างกัน
2. ความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในการทำงานของครู-อาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีอายุราชการต่างกันจะมีต่อองค์ประกอบ 9 ประการแตกต่างกัน
3. ความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในการทำงานของครู-อาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกันจะมีต่อองค์ประกอบ 9 ประการแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครู-อาจารย์ โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการ

ศึกษา 3 มี 5 จังหวัด คือ สงขลา ชุมพร นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี และพัทลุง มีกลุ่ม
ตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 504 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสอบถาม 1 ชุด ซึ่งครอบคลุมองค์
ประกอบที่ทำให้ครู-อาจารย์เกิดความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในการทำงาน 9 องค์ประกอบ
คือ 1.ความสำเร็จของงาน 2.การได้รับความยอมรับนับถือ 3. ลักษณะของงาน 4. ความ
รับผิดชอบ 5. ความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน 6. เงินเดือนและผลประโยชน์เกื้อกูล
7. ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและผู้อย่างบังคับบัญชา 8. นโยบายและการบริหาร 9. สภาพการ
ทำงาน แบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบและประเมินค่า แบบสอบถามที่ส่งไปจำนวน 504 ชุด
ด้วยตัวผู้วิจัยเอง ได้รับคืนมาจำนวน 443 ชุด คิดเป็นร้อยละ 87.90 ในการวิเคราะห์ข้อมูล
ใช้วิธีหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ทีเทส

สรุปผลการวิจัย

1. องค์ประกอบที่ทำให้ครู-อาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษา รู้สึกพึงพอใจในการ
ทำงานมากได้แก่ การได้รับความยอมรับนับถือ ความสำเร็จของงาน ความรับผิดชอบและ
ลักษณะของงาน

2. องค์ประกอบที่ทำให้ครู-อาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษา รู้สึกไม่พึงพอใจใน
การทำงานได้แก่ สภาพการทำงาน ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและผู้อย่างบังคับบัญชา นโยบาย
และการบริหาร เงินเดือนและผลประโยชน์เกื้อกูล ความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน

3. เมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในการทำงานของครู-
อาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 3 แล้ว ได้ผลดังนี้

3.1 ความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในการทำงานระหว่างครู-อาจารย์
เพศชายและเพศหญิง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 มี 2 องค์ประกอบ
คือ คำนความสำเร็จของงาน และ คำนการได้รับความยอมรับนับถือ ส่วนค่านอื่น ๆ ไม่
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

3.2 ความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในการทำงานระหว่างครู-อาจารย์ ที่มีอายุราชการ 1-10 ปี และอายุราชการตั้งแต่ 11 ปี ขึ้นไป มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ .05 มี 1 องค์ประกอบ คือ ด้านการได้รับความยอมรับนับถือ ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

3.3 ความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในการทำงานระหว่างครู-อาจารย์ที่มีวุฒิทางการศึกษากว่าปริญญาตรี และวุฒิทางการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป ในองค์ประกอบทั้งหมดไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

secondary school level in Educational Region 3. They were from five provinces: Songkhla, Chumporn, Nakornsrihammarat, Suratthani and Patthalung.

The instrument used in this study was a questionnaire concerning nine factors which affect the job satisfaction or dissatisfaction of teachers. They are (1) achievement; (2) recognition; (3) the work itself; (4) responsibility; (5) advancement; (6) salary and collateral benefits; (7) interpersonal relations (peers and superiors); (8) school policy and administration; and (9) working conditions. The questionnaire was of the checklist and rating scale types. Five hundred four questionnaires were distributed, and four hundred forty-three completed copies (87.90%) were returned.

The data were analysed by using percentages, means, standard deviations, and the t-test.

Research Findings:

1. The factors which affect the job satisfaction of the secondary school teachers at an above average level are recognition, achievement, responsibility, and the work itself.
2. The factors which affect job dissatisfaction of the secondary school teachers at a below average level are the working conditions, interpersonal relations (peers and superiors), school policy and administration, salary and collateral benefits, and advancement.
3. When the variables which effect the job satisfaction or

dissatisfaction of the secondary school teachers in Educational Regions 3 are compared, the results are as follows:

3.1 The job satisfaction and dissatisfaction of the teachers, based on sex, are significantly different at the .05 level for 2 factors: achievement and recognition. The other factors are not significantly different.

3.2 The job satisfaction and dissatisfaction of teachers, based on number of years in civil service (one to ten years and eleven or more years), are significantly different at .05 level for only the recognition factor. The other factors are not significantly different.

3.3 The job satisfaction and dissatisfaction of the teachers, based on educational background (undergraduate and graduate levels), are not significantly different for any factor.

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ญ

กิติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ ผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำและช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ มาโดยตลอด รวมทั้ง Dr. Donald A. Leuschel ที่ได้กรุณาตรวจและแก้ไขบทคัดย่อ และขอขอบพระคุณ คร. สมบูรณ์ ชิตพงศ์, คร. วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์ อาจารย์ประจำบ วจนรัตน์ อาจารย์วีระ บุญยะนิวาศ อาจารย์พงษ์ศักดิ์ รุ่งโรจน์พานิช อาจารย์ธานี สมบูรณ์บุรณะ อาจารย์ธรรมบุญ วิสัยจร และ อาจารย์พะยงค์ อุบลขาว ที่ได้ให้ข้อคิดเห็นต่าง ๆ แก่ผู้วิจัย และช่วยปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัย คุณณวิไล หนูสง คุณวิลาพ อุทัยรัตน์ คุณวัลลีย์ แสงสุณีย์ และคุณวิชัย ชนพัฒนศิริ ที่กรุณาให้ทุนช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

คำนี้ นกแก้ว

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ช
กิตติกรรมประกาศ.....	ญ
รายการตารางประกอบ.....	๕
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
สมมุติฐานของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
คำนิยามของคำต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิจัย.....	5
ประโยชน์ของการวิจัย.....	7
วิธีดำเนินการวิจัย.....	7
ลำดับขั้นในการเสนอข้อมูล.....	8
2 เอกสารอ้างอิงและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
ความหมายของความพึงพอใจในการทำงาน.....	10
การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา.....	13
ความต้องการที่เป็นองค์ประกอบให้บุคคลเกิดความพึงพอใจในการทำงาน....	15
ทฤษฎีพื้นฐานในการสร้างความพึงพอใจในการทำงาน.....	17
การสร้างสิ่งจูงใจที่จะเป็นแรงผลักดันให้เกิดความพึงพอใจ.....	23
งานวิจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจในการทำงานในต่างประเทศ.....	27
การศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเรื่องความพึงพอใจในการทำงานของครูใน ประเทศไทย.....	28

บทที่	หน้า
3	๓
วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล.....	34
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	36
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	37
การสร้างแบบสอบถาม.....	38
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	40
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	42
4	44
การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
5	79
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	79
สรุปผลการวิจัย.....	81
อภิปรายผลการวิจัย.....	83
ข้อเสนอแนะ.....	91
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต.....	93
บรรณานุกรม.....	94
ภาคผนวก.....	98
ประวัติการศึกษา.....	113

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามจังหวัด โรงเรียน และ จำนวนครูของ กลุ่มตัวอย่าง.....	35
2	จำนวนแบบสอบถามที่แจกไป ได้รับคืนและใช้ในการวิจัยได้.....	40
3	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุราชการ และวุฒิทาง การศึกษา.....	45
4	ความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในการทำงานของครู-อาจารย์ในด้านความ สำเร็จของงาน.....	47
5	ความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในการทำงานของครู-อาจารย์ในด้าน การได้รับการยอมรับนับถือ.....	49
6	ความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในการทำงานของครู-อาจารย์ใน ลักษณะของงาน.....	51
7	ความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในการทำงานของครู-อาจารย์ในด้าน รับผิดชอบ.....	53
8	ความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในการทำงานของครู-อาจารย์ในด้าน ก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน.....	55
9	ความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในการทำงานของครู-อาจารย์ในด้าน เงินเดือนและผลประโยชน์เกี่ยวกับ.....	57
10	ความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในการทำงานของครู-อาจารย์ในด้าน ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชา.....	59
11	ความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในการทำงานของครู-อาจารย์ในด้าน นโยบายและการบริหาร.....	62
12	ความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในการทำงานของครู-อาจารย์ในด้าน สภาพการทำงาน.....	65

ตารางที่

หน้า

13	คะแนนเฉลี่ยและการจัดลำดับคะแนนเฉลี่ยของความพึงพอใจและไม่พึงพอใจ ในการทำงานของครู-อาจารย์ที่มีต่องค์ประกอบ 9 ประการ.....	68
14	เปรียบเทียบความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในการทำงานของครู-อาจารย์ ระหว่างเพศชายและเพศหญิงที่มีต่องค์ประกอบ 9 ประการ.....	70
15	เปรียบเทียบความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในการทำงานของครู-อาจารย์ ระหว่างอายุราชการ 1-10 ปี และอายุราชการตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไปที่มีต่อ องค์ประกอบ 9 ประการ.....	73
16	เปรียบเทียบความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในการทำงานของครู-อาจารย์ ระหว่างวุฒิทางการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีและวุฒิทางการศึกษาปริญญาตรี ขึ้นไปที่มีต่องค์ประกอบ 9 ประการ.....	76

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย